

**MAŁOPOLSKI
WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR
ZABYTKÓW**

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Krakowie
Delegatura w Nowym Sączu
ul. Wiśniowieckiego 127
33-300 Nowy Sącz
tel. 18 442-84-84, 442-82-52

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie Delegatura Nowy Sącz
ul. Wiśniowieckiego 127, 33-300 Nowy Sącz
tel. 18-442-84-84, 18-442-82-52
e-mail: nowysacz@wuoz.malopolska.pl

DNS-I.5142.10.2022.PC.KG.2

Nowy Sącz, dnia 19 maja 2023 r.

**Sąddecka Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
ul. Jagiellońska 14, 33-300 Nowy Sącz**

W związku z wnioskiem z dnia 11.01.2022 r. (data wpływu: 12.01.2022 r., nasz znak: RPW/426/2022); złożony przez Sąddecką Agencję Rozwoju Regionalnego S.A., ul. Jagiellońska 14, 33-300 Nowy Sącz, reprezentowaną przez prezesa zarządu p. Jarosława Suwałę; **w sprawie o:** wydanie pozwolenia na prowadzenie prac interwencyjnych i zabezpieczających przy ruinach zamku w Nowym Sączu, zlokalizowanych na dz. ew. nr 73 obręb 027 M. Nowy Sącz; uzupełnionym pismem z dnia 10.02.2022 r. (data wpływu: 14.02.2022 r., nasz znak: RPW/2841/2022), Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie – Delegatura w Nowym Sączu informuje, że:

Zamek królewski w Nowym Sączu został wpisany do rejestru zabytków na mocy orzeczenia z dnia 20.10.1936 r. L: K.B.S.11NoS-2-Kr-36, nr rej. A-92. Ponadto obszar objęty niniejszym wnioskiem znajduje się na terenie na terenie historycznego układu urbanistycznego centrum miasta Nowego Sącza, wpisanego do rejestru zabytków decyzją z dnia 31.01.2007 r. pod nr rej. A-72/M. Zgodnie z art. 7 pkt. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz.U. z 2022 r., poz. 840), wpis do rejestru zabytków jest formą ochrony obiektów o cechach zabytkowych, będących nośnikami cennych wartości artystycznych, historycznych, naukowych, a także walorów estetycznych. Na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1 i wyżej cytowanej ustawy, prowadzenie prac konserwatorskich (tj.: działań mających na celu zabezpieczenie i utrwalenie substancji zabytku, zahamowanie procesów jego destrukcji oraz dokumentowanie tych działań – art. 3 pkt. 6) przy zabytku wpisanym do rejestru o wymagają uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Z treści wniosku z dnia 11.01.2022 r. oraz załączonej opinii uprawnionego konstruktora Piotra Urlika z dnia 20.10.2021 r. wynika, że planowane jest podjęcie prac zabezpieczających i interwencyjnych przy nin. zabytku polegających na: wzmocnieniu (podparciu) ścian murów zastrzałami, kantówkami lub drewnianymi stemplami, opartymi przy podstawie przeciwległego muru, wspartymi na betonowych płytach; uzupełnienie wyrwy (ubytku) w murze poprzez oczyszczenie podłoża do rodzimej, stabilnej podstawy muru i wykonanie wypełnienia z kamienia rodzimego na zaprawie cementowej; zabezpieczeniu stateczności łuku stropu ceglanego piwnicy podporami drewnianymi lub ściągami stalowymi i uzupełnienie ubytków w murze z kamienia rodzimego na zaprawie cementowej u podstawy sklepienia oraz wykonanie podbudowy, uzupełnieniu ubytków w murach piwnicy. Ponieważ do ww. wniosku nie załączono opinii (ekspertyzy) technicznej o stanie technicznym obiektu oraz programu prac konserwatorskich i robót budowlanych, tut. Organ pismem z dnia 20.01.2022 r. sygn. DNS-I.5142.10.2022.PC.1 zwrócił się do wnioskodawcy o uzupełnienie wniosku o ww. dokumentację. Pismem z dnia 10.02.2022 r. (data wpływu: RPW/2841/2022) wnioskodawca sprecyzował ww. wniosek, przekazując, że: zakres planowanych działań obejmuje zabezpieczenie stateczności ściany północno-zachodniego narożnika ruin zamku (przy dawnej klatce schodowej), polegające na podparciu ww. ściany drewnianymi zastrzałami opartymi o podstawę przeciwległego muru, wspartymi na betonowych płytach, zwieńczonymi drewnianą belką przylegającą do zabezpieczonego muru wg. Rozwiązania wskazanego w opinii p. Piotra Urlika oraz zapewnienie ochrony przed samoczynnie wypadającymi kamieniami z kawerny powstałej w ww. ścianie przez ustawienie przysłony z desek, wspartych na słupach drewnianych opartych na podwalinie, w oparciu o przedłożoną z przedmiotowym pismem dokumentację pn. *Ekspertyza konstrukcyjno-budowlana dotycząca oceny bezpieczeństwa ruin zamku w Nowym Sączu. Program doraźnych zabezpieczeń warunkujących możliwość*

badan archeologicznych oprac. Kraków, lipiec 2021 dr inż. Stanisław Karczmarczyk. W nin. wystąpieniu przekazano także, że, cytat: „[...] planowane prace mają charakter doraźnie-zabezpieczający, służą zapewnieniu bezpieczeństwa życia i zdrowia pracowników Spółki i wykonawców, którzy realizować będą w obrębie ruin badania archeologiczne. Ponadto, zapewnią ochronę zabytku przed potencjalnym zawaleniem się ściany ruin na czas potrzebny właścicielowi – Miastu Nowy Sącz do wykonania właściwych prac konserwatorskich. Nie będą ingerowały w zabytkową strukturę murów oraz nie naruszają jej warstw kulturowych.” Z treści ekspertyzy opracowanej przez dr inż. Stanisława Karczmarczyka, wynika, że w obrębie ruin zamku przylegającej do skarpy na Dunajcem stwierdzono a) kawerny w kamiennych ścianach z nawisami kamieni nad samoczynnie uformowanym sklepieniem kawerny; b) kamienne sterzyny wspornikowe o nieregularnej formie, które stanowią zagrożenie zawaleniem bądź miejscowym odpadaniem kamieni; c) rozluźnione elementy kamieni na koronach murów; d) wcześniejsze uszkodzenia na skutek powierzchniowego osuwania zbocza skarpy do strony Dunajca. Wraz z wyżej cytowanym pismem z dnia 10.02.2022 r. przedłożono opinię o stanie zachowania ściany północno-zachodniej partii narożnika murów zamku w Nowym Sączu, opracowaną przez dr hab. Arch. Annę Bojęs-Białasik, gdzie stwierdzono, cytat: „Masyw mury wznoszący się ponad podcięciem wymaga podparcia i zabezpieczenia przed samoistnym zawaleniem się pod wpływem własnego ciężaru lub obciążenia np. wiatrem. Wymagana jest zatem ocena sytuacji przez konstruktora i określenie sposobu zabezpieczenia, które ustabilizuje mur przy ograniczeniu ingerencji w jego substancję, a w dalszym etapie – po zabezpieczeniu murów – opracowanie programu prac konserwacji technicznej uwzględniającej odczyszczenie murów z roślinności oraz uzupełnienie i wzmocnienie ich konstrukcji.”

Biorąc powyższe pod uwagę, informuję, że na podstawie § 3 Obwieszczenia Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy, zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz.U. 2021 poz. 81), a także na podstawie art. 64 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 775.), konieczne jest uzupełnienie przedłożonej dokumentacji o wskazane poniżej elementy.

Wyjaśniam, że zakres planowanych działań przy zabytku określony w przedłożonej z wnioskiem z dnia 11.01.2021 r. opinii uprawnionego konstruktora Piotra Urlika, polegający na wykonaniu wypełnień ubytków – wyrw w murach z kamienia rodzimego na zaprawie cementowej oraz uzupełnień w murach piwnicy, wymaga opracowania programu prac konserwatorskich, zawierającego zgodnie z treścią ww. Obwieszczenia Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu: imię i nazwisko autora oraz informacje niezbędne do oceny wpływu prac lub badań na zabytek, w szczególności: opis stanu zachowania zabytku; wskazanie oczekiwanych efektów prac oraz przewidzianych do wykonania czynności, z podaniem metod, materiałów i technik. Podejmując powyższe prace przy zabytku należy bezwzględnie stosować się do podstawowych zasad konserwatorskich tj.: 1.) zasada *primum non nocere*; 2.) zasada maksymalnego poszanowania oryginalnej substancji zabytku i wszystkich jego wartości; 3.) zasada minimalnej niezbędnej ingerencji; 4.) zasada z zgodnie, z którą usuwać należy wyłącznie to co na oryginał działa niszcząco; 5.) zasada czytelności i odróżnialności ingerencji; 6.) zasada odwracalności metod i materiałów. Ponadto zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa ochrony zabytków wymagane jest aby niniejszymi pracami kierowała albo samodzielnie je wykonywała osoba spełniająca wymagania, o których mowa w art. 37a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Odnosząc się do pozostałego zakresu planowanych prac w zakresie zabezpieczenia statyczności ściany

MAŁOPOLSKI
WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR
ZABYTKÓW

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie Delegatura Nowy Sącz
ul. Wiśniowieckiego 127, 33-300 Nowy Sącz
tel. 18-442-84-84, 18-442-82-52
e-mail: nowysacz@wuoz.malopolska.pl

północno-zachodniego narożnika ruin zamku tj. podparciu ww. ściany drewnianymi zastrzałami oraz wykonaniu przesłony z desek zabezpieczającej kawernę powstałą w ww. ścianie. **Należy uzupełnić przedłożoną dokumentację o szczegółowy projekt w formie rysunkowej uwzględniający wskazanie dokładnej formy i lokalizacji zabezpieczeń oraz miejsc ich montażu na poszczególnych elementach ruin zamku oraz jednoznaczne wskazanie planowanych do zastosowania materiałów i technik. Ponadto w trakcie prowadzenia robót ziemnych w ramach nin. inwestycji należy zapewnić nadzór archeologiczny.**

W związku z powyższym zwracam się o uzupełnienie w/w wniosku o brakujące elementy – w terminie 21 dni od daty doręczenia niniejszego wezwania. Nie dotrzymanie tego terminu spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia.

Ponadto należy podnieść, że przeprowadzenie określonych w przedmiotowym wniosku prac interwencyjnych i zabezpieczających przy ruinach zamku nie zwalania właściciela obiektu z obowiązków wynikających z opieki nad zabytkiem określonych w art. 5 wyżej cytowanej ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami tj.: zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie oraz korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości. Mając na uwadze aktualny stan zachowania i utrzymania omawianego zabytku, który został objęty najwyższą formą prawa poprzez wpis do rejestru zabytków, przekazuję, że ze stanowiska organu ochrony zabytków wskazane jest podjęcie w trybie pilnym prac konserwatorskich przy nin. obiekcie, których celem będzie powstrzymanie postępujących procesów destrukcji zabytku i wzmocnienie jego substancji. Przed przystąpieniem do nin. Prac należy opracować program prac konserwatorskich i uzyskać pozwolenie Małopolskiego Konserwatora Zabytków.

Z UPOWAŻNIENIA
Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora
Zabytków w Krakowie
p.o. Kierownika Delegatury
[Podpis]
mgr Robert Kowalski

Otrzymuje:

1. Adresat
2. A/a

Do wiadomości:

Urząd Miasta Nowy Sącz, ul. Rynek I, 33-300 Nowy Sącz.